

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCLXXII. ad annum DCCCCIX.

Parisiis, 1644

Gvillelmi Comitis Arvernorvm Et Dvcis Aqvitaniae Testamentvm, Quo
prima Cluniacensis monasterii fundatio instituta est anno Christi DCCCCX.
Caroli Simplicis regis post obitum Odonis anno XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15967

784 GUILLELMI DVCIS AQRITANIÆ

Otfridus Siluaneſenſis epiſcopus ſubſcripſit.
 Stephanus Morinorum epiſcopus ſubſcripſit.
 Otgarius Ambianenſis epiſcopus ſubſcripſit.

NOTA IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IEſV.

¹ *Concilium Troſleianum.*] Troſleium vici nunc etiam nomen eſt paucis millibus diſtantis ab Auguſta Sueſſorum. Vbi & alia deinceps hoc ſæculo habita Concilia, quæ Flodoardus in chronico idemdem commemorat. huius enim an meminere, quia partem illam chronici mutilam habemus, incertum eſt. Videntur etiam hoc Concilium ignoraffe Canonum collectores Burchardus, Iuo, Gratianus, & poſteri, ita de illo ſilent omnes: niſi quod noſtra memoria primus eius testimoniis in epitome ſua uſus eſt Antonius Auguſtinus.

GUILLELMI COMITIS
ARVERNORVM ET DVCIS AQRITANIÆ
TESTAMENTVM,

*Quo prima Cluniacenſis monaſterii fundatio inſtituta eſt anno
 Chriſti DCCCCX. Caroli Simpliſis regis poſt
 obitum Odonis anno XIII.*

Pron. 15.

CVNCTIS ſane conſiderantibus liquet, quod ita Dei diſpenſatio quibusque ditibus conſulit, vt ex rebus quæ tranſitorie poſſidentur, ſi eis bene vtantur, ſemper manſura valeant præmia promereri. Quod videlicet diuini ſermo poſſibile oſtendens, atque ad hoc omnino ſuadens, dicit: *Diuitiæ viri redemptio animæ eius.* Quod ego Vvillielmus dono Dei comes & dux ſolicite perpendens, ac propriæ ſaluti, dum licitum eſt, providere cupiens, ratum, imo pernecceſſarium duxi, vt ex rebus, quæ mihi temporaliter collatæ ſunt, ad emolumentum animæ meæ aliquantulum impertiar, quippe quia in his videor excreuiſſe, ne fortassis totum ad curam corporis redarguar in ſupremo expendiſſe: quin potius cum ſuprema fors cuncta rapuerit, quiddam mihi gaudeam reſeruafſe. Quæ ſcilicet cauſa nulla ſpecie vel modo congruentius poſſe fieri videtur, niſi vt iuxta Domini præceptum, amicos mihi faciam pauperes eius: vtque huiusmodi actio

Luc. 16.

non ad tempus, sed continue peragatur, monastica professione congregatos ex propriis sumptibus sustentem. Ea siquidem fide, ea spe, vt quamuis ipse cuncta contemnere nequeam, tamen dum mundi contemptores, quos iustos credo, susceperim, iustorum mercedem accipiam. Igitur omnibus in vnitare fidei viuentibus, Christique misericordiam postulantibus, qui sibi successuri sunt, & vsque ad sæculi consummationem victuri, notum sit, quod ob amorem Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, res iuris mei sanctis apostolis, Petro videlicet & Paulo, de propria tradidit dominatione: Cluniacum scilicet villam, quæ sita est super fluuium, qui Graona vocatur, cum cortile & manso indomincato, & capella quæ est in honore sanctæ Dei genitricis Mariæ, & sancti Petri apostolorum principis, cum omnibus rebus ad ipsam villam pertinentibus: villis siquidem, capellis, mancipiis vtriusque sexus, vineis, campis, pratis, siluis, aquis aquarumve decursibus, farnariis, exitibus, & regressibus, cultum & incultum, cum omni integritate. Quæ etiam res sunt sitæ in comitatu Matifconensi, vel circa, suis vnaquæque terminis conclusæ. *Dono autem hæc omnia iam dictis apostolis ego Vuillelmus, & vxor mea Ingelberga, primum pro amore Dei, deinde pro anima senioris mei Odonis regis, progenitoris ac genitricis meæ, pro me & vxore mea, salute scilicet animarum nostrarum & corporum: pro Auana nihilominus, quæ mihi easdem res testamentario iure concessit: pro animabus quoque fratrum ac sororum nostrarum, nepotumque, atque omnium vtriusque sexus propinquorum: pro fidelibus nostris, qui nostro seruitio adhærent: pro statu etiam ac integritate catholicæ religionis. postremo vero, sicut omnes Christiani vnus compage caritatis ac fidei tenemur, ita pro cunctis præteritorum scilicet, præsentium, siue futurorum temporum orthodoxis hæc donatio fiat.*

Eo siquidem dono tenore, vt in Cluniaco in honore sanctorum apostolorum Petri & Pauli monasterium regulare construatur, ibique monachi iuxta regulam beati Benedicti viuentes congregentur, qui ipsas res perenni tempore possideant, teneant, habeant, atque ordinent. Ita dumtaxat, vt ibi venerabile orationis domicilium vo-

tis ac supplicationibus fideliter frequentetur, conuersatioque caelestis omni desiderio & ardore intimo perquiratur & exoptatur. Sedulae quoque orationes, postulationes, atque obsecrationes Domino dirigantur, tam pro me, quam pro omnibus, sicut eorum memoria superius digesta est. Praecipimus siquidem, ut maxime illis sit haec nostra donatio ad perpetuum refugium, qui pauperes de saeculo egressi, nihil secum praeter bonam voluntatem attulerint, ut nostrum supplementum sit abundantia illorum. Sint ipsi monachi, cum omnibus praescriptis rebus, sub potestate & dominatione Bernonis abbatis, qui quamdiu vixerit, secundum suum scire & posse eis regulariter praesideat. Post discessum vero eius, habeant iidem monachi potestatem & licentiam quemcumque sui ordinis, secundum placitum Dei, atque regulam sancti Benedicti promulgatam, eligere maluerint abbatem atque rectorem: ita ut nec nostra, nec alicuius potestatis contradictione, contra religiosam dumtaxat electionem impediatur. Per quinquennium autem Romae ad limina apostolorum, ad luminaria ipsorum concinnanda, decem solidos praefati monachi persoluant, habeantque tuitionem ipsorum apostolorum, atque Romanum pontificem defensorem. Et ipsi monachi corde & animo pleno praelibatum locum pro posse & nosse suo aedificent. Volumus etiam, ut nostris, successorumque nostrorum temporibus, prout opportunitas atque possibilitas eiusdem loci se dederit, quotidie opera misericordiae pauperibus indigentibus, aduenis peregrinantibus, summa intentione exhibeantur.

Placuit etiam huic testamento inseri, ut ab hoc die, nec nostro, nec parentum nostrorum, nec fascibus regiae magnitudinis, nec cuiuslibet terrenae potestatis iugo subiiciantur iidem monachi ibidem congregati. Neque aliquis principum saecularium, non comes quisquam, nec episcopus quilibet, non pontifex supradictae sedis Romanae, per Deum, & in Deum, omnesque sanctos eius, & tremendi iudicii diem contestor ac deprecor, inuadat res ipsorum Dei seruorum, non distrahat, non minuat, non prociaciet, non beneficiet alicui personae, non aliquem praebatum super eos contra eorum voluntatem constituat. Et ut hoc nefas omnibus temerariis ac improbis arctius inhi-bea-

tur, adhuc idem inculcans subiungo, & obsecro vos, o sancti apostoli Petre & Paule, & te pontifex pontificum apostolicæ sedis, vt per auctoritatem canonicam & apostolicam, quam a Deo accepisti, alienes a consortio sanctæ Dei ecclesiæ & sempiternæ vitæ prædones & inuasores atque distractores harum rerum, quas vobis hilari mente promptaque voluntate dono: sitisque tutores ac defensores iam dicti loci Cluniaci, & seruorum Dei ibi commorantium, harum quoque omnium facultatum, propter eleemosynam & clementiam & misericordiam piissimi Redemptoris nostri. Si quis forte, quod absit, & quod per Dei misericordiam & patrocinia apostolorum euenire non æstimo, vel ex propinquis, vel extraneis, vel ex qualibet conditione siue potestate, qualicumque calliditate contra hoc testamentum, quod pro amore Dei omnipotentis ac veneratione principum apostolorum Petri & Pauli fieri sanciuimus, aliquam concussionem inferre tentauerit, primum quidem iram omnipotentis Dei incurrat, auferatque Deus partem illius de terra viuentium, & deleat nomen eius de libro vitæ, fiatque pars illius cum his qui dixerunt Domino, *Recede a nobis*, & cum Dathan ^{Apoc. 3.} & Abiron, quos terra aperto ore deglutiuit, & viuos infernus absorbit, perennem incurrat damnationem. socius quoque Iudæ Domini proditoris effectus æternis cruciatibus retrusus teneatur. Et ne ei in præsentis sæculo humanis oculis impune transire videatur, in corpore quidem proprio futuræ damnationis tormenta experiat, sortitus duplicem * direptionem cum Heliodoro & Antiocho, quorum alter diris verberibus coercitus vix semiuiuus euasit, alter vero nutu superno percussus, putrescentibus membris, & scatentibus vermibus miserissime interiit; ceterisque sacrilegis, qui ærarium domus Domini temerare præsumperunt, particeps existat, habeatque, nisi resipuerit, archiclauum totius monarchiæ ecclesiarum, iuncto sibi Paulo, obstitorem, & amœni paradisi aditus contradictorem, quos, si vellet, habere poterat pro se piissimos intercessores. Secundum mundialem vero legem, his quibus intulerit calumniam, centum auri libras, cogente iudiciaria potestate compulsus, exsoluat, & congressio illius frustrata nullum omnino obtineat effectum:

* for. cor-
reptionem

788 GVIL. D. AOVITAN. TESTAM.
sed huius firmitas testamenti omni auctoritate suffulta
semper inuiolata ac inconcussa permaneat cum stipula-
tione subnixa. Actum Bituricæ ciuitatis publice.

SVBSCRIPTIONES.

Ego Vuillelmus hanc auctoritatem fieri & firmari rogavi, ac ma-
nu propria roboravi.

Sigillum Ingelbergæ vxoris eius.

Sigillum Madalberti peccatoris Bituricensis archiepiscopi.

Signum Adalardi peccatoris episcopi.

Signum Attonis peccatoris episcopi.

Signum Vuillelmi nepotis eius.

Signum Armani, & aliorum.

Anno XIII. regnante Carolo rege, indictione XIII. Ego
Oddo Leuita ad vicem cancellarii scripsi & subscripsi.

